

Sambandsríkið Tjekkoslavakia

**TÆÐ ER HEILT VIST, AT VIT I ÁR FARA AT HOYRA UPP-
AFTUR MEIRA UM TJEKKOSLOVAKIA — VIÐURSKIFT-
INI ERU FRAMVEGIS ALVARSAM — OG I SAMBANDI
VIÐ, AT LANDIÐ GJÖRDIST SAMBANDSTJÓÐ UM ÁRS-
LOK, HAVA VIT HILDIÐ AT TÆÐ KUNDI VERIÐ HENT
HJÁ LESARUM OKKARA AT FINGIÐ EINA FRÁGREIÐING
UM HVÖRJAR BROYTINGAR IÐ ERU FARNAR FRAM, OG
HVUSSU TÆÐ NÝSKIPAÐA SAMBANDSRÍKIÐ VERÐUR AT
STJÖRNAD.**

Á miðnátt náttina millum 31. desember 1968 og 1. janúar 1969, gjörðist Tjekkoslavakia sambandstjóð. Hetta kom ekki at hava nakrar beinleiðis störrí broytingar við sér. Tæð var meira eitt heiti — ið hvussu er fyrri fyrst — fyrri at föra ætlanir um hesa sambandstjóð út í æsir. Munurin millum tæy bæði störu fólkaslögini i landinum, tjekkar og slovakar, hevur altíð verið störu — ja, ofta hava viðurskiftini teirra millum verið hættislig og spent, men tann russiska innrásin seinasta summ ar bant tæy saman i broðurskapi móti hesum felags fíggingda. Ti eru russar ikki ovurfegnir um hesi seinastu tiltökini, men teir hava tí ikki talað at, tí russar

hava altíð gingið eftir tí gamla rómverska orðatakini: »Divide et impera« — »Luta sundur og herska«.

STJÖRNIRNAR

Tá Tjekkoslavakia við sínum 9 milj. tjekkarum og uml. 4 milj. slovakarum nú broytti stjórnskipan varð ein sambandstjórn sett á stovn. Hon telur sjei limir og fær tann 47 ára gamla Oldrich Czernik á odda sum forsætisráðharra. Harumframt fáa tær báðar landslutirnar hvörja sína stjórn — i Tjekkinum verður tann 48 ára gamli Stanislav Rázl forseti, meðan tann 40 ára gamli Stefan Sawosky verður oddamaður fyrri slovakisku stjórnini.

TINGINI

Tæð fyrrverandi tjóðartingið, hvors limir eru: 199 tjekkar, 81 slovakar, 10 ungarar, 2 ukrainarar, 1 polakki og 1 týskari, er vörðið umskrit til »Fólkakamarið«. Samstundis er eitt nýtt ting sett á stovn, og her sleppa bara tjekkar og slovakar uppi part. Limatalið har verður 75 úr hvörjum av teimum báðum sambandstjóðunum. Harumframt fær hvör tjóð sitt egnu tjóðarting — tæð tjekkiska verður i Prag og tæð slovakiska i Bratislava.

GRUNDARLAGIÐ OV VEIKT?

Teir sjei limirnir i sambandsstjórnini fáa hesi sjei mál undir sær: Uttanríkis-, verju-, innanríkis-, framtíðarætlanar-, fíggiar-, uttanríkishandils-, og arbeiðsmannamálaráðið. Fimm av ráðharrunum i hesi »nýggju« stjórn vöru eisini við i gomlu stjórnini, og tæð sýnir okkum enn einaferð, at munurin millum fyrr og nú ikki er so störu. Men vit skulu tö vara okkum, ti stöðan er heldur spent i løtuni. Summi vilja vera við, at grundarlagið hjá tí nýggja sam-

bandsríkinum er ov veikt, at teir stílað hava fyrri hava havt ov nógvan skund og ikki givið sær tö til at hugsa alt so gjølla íggjøgnum, sum kanska yniskiligt var. Ið hvussu er kunna vit vænta okkum öfrið, tí hóast

bæði fólkaslögini standa yvir fyrri tí felags fíggingdanum, so er munurin millum sjónarmið teirra öföra störu, og bert tæð kann elva til nógvur trupulleikar, samsundis sum vit kunnu rokna við, at russar fara at heilsa hvörjum tæmsi til at pirka undir eldinum vælkominn við gleði.

micky.

P. M. Dam til áminningar

*Eg siti á nýggjaársins gátt
og minnst á farna tíð,
tá alt var eitt endaleyst, lönarleyst strev,
mitt ættarlið livdi i.*

*Føroyingar, tö mikla heimskreppu toldi,
og tvinni veraldarstrið,
tæy ungu i dag, neyvna fata tæy kor,
sum mergsogi bygd og bý.*

*Tö kundi mitt ættarlið dýrgripir skapa,
bæði til gagn og gleði,
tí herlig kor geva hvassari vit,
og álít á egnu meg. —*

*Tveir fjandar hittust tá norði i Havn,
eg minnst tæð sum íggjár,
báðir vöru vit bornir til skald,
men vöru bert seytnar ár.*

*Tjúgu ár gamlir, vit lögdu i stríð,
i bóndansa hugprúða líði,
greivur og yrkingar sýndi greitt,
at sjálvræði Føroya var miðið.*

*Vit hövdu ættarbregði til mangt,
men hvör síni eyðkennir fann,
tí skaldskapur tíðliga á mær tók vald,
á tær politikkur vann.*

*Vit samdir vöru i flestum förum,
men ikki sum sjálvstýrismenn:
tú fólkaheim fremri enn sjálvræði setti,
men eg vildi bæði isem.*

*Kuril viðhvört kom á vinarbandið,
men báðir brátt gloymdi tæð,
greivur og yrkingar sýndi greitt,
bert festi vart vinarlag. —*

*Titt fjölbroytta vit og stálstinni vilji,
vist hevði tryggjað tær
ein heidursess millum oddamenn,
i hvörjum landi tæð var.*

*Tú ofta stóð sum ein drangur i ódn,
ein viti, sum langa leið lýsti;
mót öllum á livsins skuggasíðu,
tú hjálp og hjartalag visti.*

*Neyvna javngöður maður kemur
i merkismans sess at síta. —
Dam, hann sum skal lyfta tín mikla arv,
má næstan fjöll kunna flyta.*

*Tæð er sum eitt skýggj fyrri sólina dregur,
tá reystmenni »fer av garði«,
sum hevur so stórt eitt lívsverk framt,
at tæð verður hans minnisvarði.*

*Hvil sætur mín frændi i fosturlandsjörð,
tú Føroyum, alt untu best,
minnið títt er, i Føroyalands klettum,
um aldur og ævrið fest.*

PÓL F.

»Prísójavni«

Orsaka av leiðaragrein i SOSIALINUM fyrri 29.1.69 við hesi nevndu yvirskrift, fari eg at biðja tygum gera so væl at loyva mær at gera nakrar viðmerkingar til hetta.

Tiverri verði eg noyddur til at rættleða tygum eitt sundur harra blaðstjóri.

Tygum skriva i seinasta petti av greinini nakað um at fólk helst geva sær nakað lítið far um hvær tæy kunnu keypa vörurnar biligast, og at tæy nelst ikki eru mong sum spyrja um pris áðrenn keypt verður. Og so taka tygum uppaftur at...

»f« og tygum förum skuldi hetta tö ikki verið »eyðugt«, tí sambært lögna skulu allar vörur sum liggja i sýni »gjøga vera prismetktar. Hetta er tö ikki so. Bert tær fagstu havalhar hava sínar »vörur« prismetktar. Tæð kundi verið ógvuliga áhugað um prisarsarin kundi gjørt eitt »sundur« tæta um »eg á hasum øki«.

Til hetta seinasta, ið tygum nevna um at »sambært lögna skulu allar vörur sum liggja i sýnisglugga vera prismetktar« — er bert at siga at hetta er »beinleiðis skeivt«.

Sambært prislögina § 6 stendur soleiðis við, prismetking: ráðið kann treyta prismetking av vörum og til tess fyriseta gjøllari reglura.

Hetta er so gjört á tann hátt at tæð sambært viðtöku i prísráðnum er samtykt regla, sum sigur at ávisir vörubólkar so sum: breyð, kjöt, grønmeti og fiskur skulu vera annaðhvørt prismetktar i sýnisglugga ella á hyllum og ílotum inni i handlinum. Um hesi prismetkir ikki eru, kann istaðin fyrri verða sett upp inni i handlinum pristalva við tyðiligum tölum o. s. fr. sbr. hjálagdu lýsing um hetta, ið er kunnigjört handilsmönnum.

So mikíð um hetta við prís-

merking og annars kundi eg kanska seinni komið aftur við eini frágreiðing um sjálvan spurningin »prísójavni«, men annars má sigast, at tæð hevði verið áhugaðert um blaðstjórnin á SOSIALINUM hevði gjört meira við at kanna eftir lögini áðrenn tit geva fólk skeivur upplýsingar.

Við tøkk fyrri upptökuna.

Ch. Barentsen.

prisansari.

Niðanfyrri prenta vit reglu sambært viðtöku i prísráðnum:

PRISMERKING

Niðanfyrirnevndu vörur skulu vera merktar annaðhvørt við prisskeltum i vindeygum og á hyllum ella á ílotum inni i handlinum við tyðiligum tölum, ið sýna prisin fyrri kg ella einheit, til dømis pakka, einstakt breyð ella tilíkt.

Har sum prisskeltir ikki verða nýtt verður istaðin fyrri at seta upp, annaðhvørt i sýnisvindeygum ella inni i handlinum pristalva við tyðiligum tölum, sum vísa prisin pr. kg ella einheit. Um hesar pristalvar verða uppsettar inni i handlinum, skulu tær setast á vegg, soleiðis at tær eisini eru sjónskar uttanifrá.

Vörur, ið koma undir hesa skyldu fyrri prismetking eru:

Breyð: herundir rugbreyð, ljóst og myrkt, franskbreyð, siktubreyð, fullkornsbreyð og grahamsbreyð.

Kjöt: seyðakjöt, ferskt, ræst og turt, skiliga merkt við, um tæð er føroyskt ella útlendskt.

Neyta- og kálvakjöt viðmerkt um tæð er føroyskt ella útlendskt. Malið kjöt (kjötfars). Grønmeti: Eplir og gularötur.

Herumframt eisini hesar matvörur:

Sukur, st. og hg. Farin, Kaffi, Te, Margarín føroyskt og útlendskt. Havragrýt og Smør.

Fiskur: Toskur, hýsa, kalvafiskur, Fiskaflak, fiskafars og ræstur fiskur.

Töl og tekstir á hesum prisskeltum og pristalvum mugu ikki vera minni enn 1 cm stórt.

Brot móti hesum reglum koma sambært prislög dags. 24.4. 1952 undir sekt, hefti ella fongsul upp til 2 ár.

PRISRÁÐ FØROYA,

tann 15.11. 1967.

VIÐMERKING:

Tygum siga at breyð, kjöt, grønmeti og fiskur skulu vera annaðhvørt prismetktar i sýnisglugga ella á hyllum og ílotum...

I sjálvari samtyktini stendur: Niðanfyrirnevndu vörur skulu vera merktar annaðhvørt við prisskeltum i vindeygum og á hyllum ella á ílotum inni i handlinum...

Sum vit hava skilt viðtökuna skulu hesir áðurnevndu vörubólkar, umframt at vera prismetktir inni i handlinum, eisini vera merktir i sýnisglugganum. Sjálvar var eg og hugdi i sýnisgluggarnar i 12 handlum her i Havn, sum selja hesar vörur.

Um tæð eru vit sum hava skilt viðtökuna frá prísráðnum beint, vöru triggir handlar sum lúkaði tær treytir sum prísráðið hevur ásett. I flestu av hinum handlinum vöru vörurnar i sýnisglugganum, og i onkrum av teimum hekk onkur lepi við har prisurin i flestu förum vendi inneftir, og pristalva var eingin at siggia. Viðvíkjandi kjöti stendur i viðtökuni, at tæð skiliga skal vera merkt, um tæð er føroyskt ella útlendskt. Hetta verður ein i flestu förum noyddur at spyrja seg fram til.

Vónandi fara tygum at leiðbeina okkum, um tæð sum her er borið fram er skeivt.

Blaðstj.